

*This slide contains a slide
transition, please do not remove.*

alfa

accountants
en adviseurs

Jouw bedrijf overdragen?
Waar moet je aan denken?

Overal dichtbij

Welkom

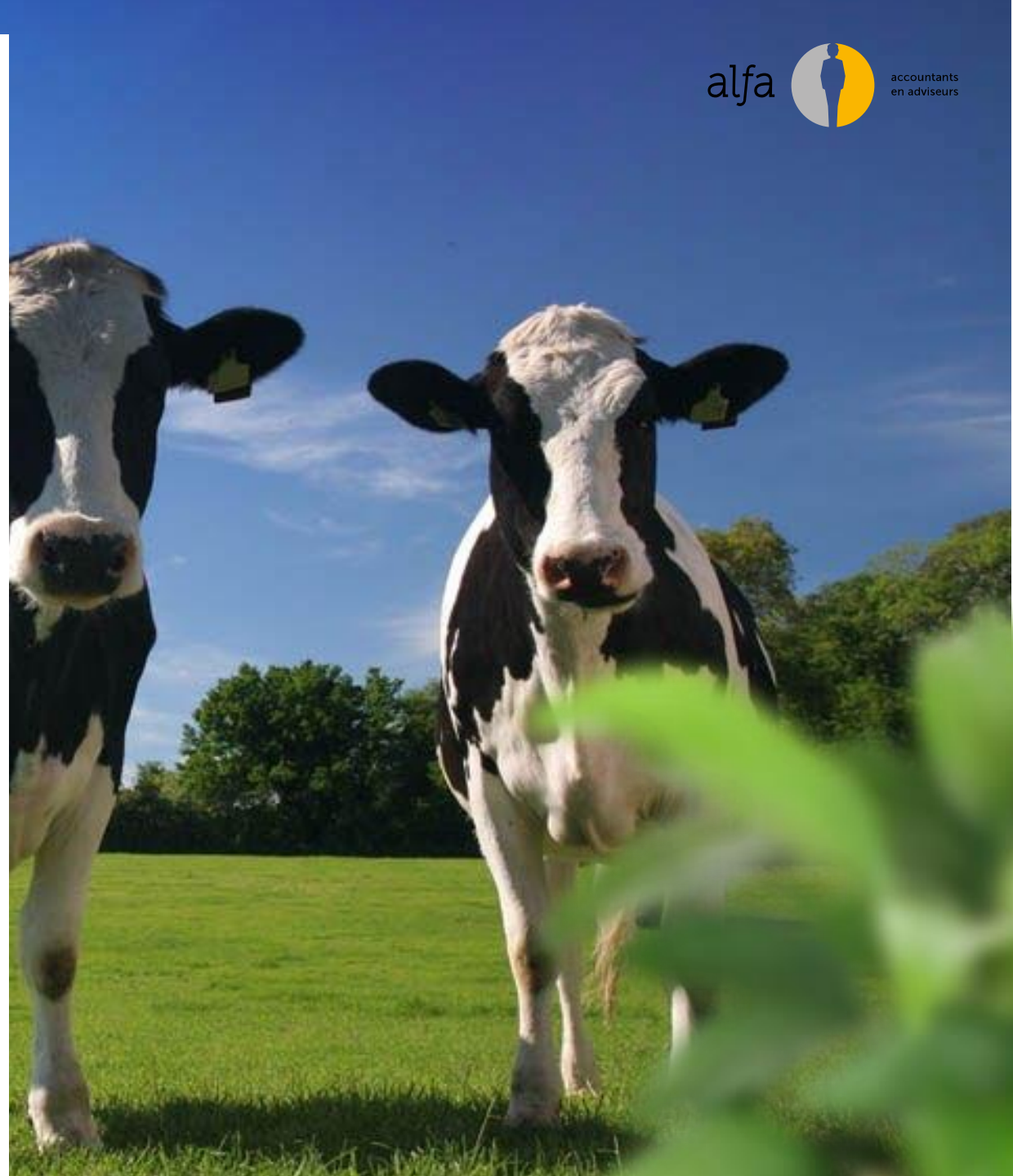
De agrarische bedrijfsovername

Door: Anouk van den Dungen-Maltha

Datum: 6 februari 2024

De overdracht in vogelvlucht....

- 1) Inventarisatie wensen en uitgangspunten
- 2) Fiscaal/Financieel
- 3) Juridisch
- 4) Overig
- 5) Belastingaangiften

1) Wensen overdrager/overnemer?

- Per wanneer wilt u overdragen?
- Wensen en dromen/behoefte toekomst?
- (Erf-)woning of verhuizen?
- Wilt u nog blijven werken of direct uittreden?
  - Samenwerken? arbeidsverdeling?
- Is er een (geschikte) opvolger?
  - Zijn er (schoon-)kinderen die ook belangstelling zouden hebben (op termijn)?
  - Wie bepaalt de geschiktheid? Is er ervaring opgedaan al?
- Wat vindt – de rest van- het gezin/de familie van deze beslissing?
- Toekomstvisie bedrijf?
- .....

Uitgangspunten?

- Huidige bedrijfsstructuur
- Afspraken huidige samenwerking
- Financiële aandachtspunten overdrager bijvoorbeeld voorwaardelijke schenkbelastingvrijstelling of vervreemdingsbeding eerdere overname
- Belastingclaims
- Overige rechten en verplichtingen, zoals pacht
- Benodigde investeringen? (in relatie tot toekomstvisie)
- Bancaire verplichtingen (aansprakelijkheid)
- Financiële gevolgen uittreder (en gezin)
- Fosfaatrechten
- Is de overnemer al ingetreden/in dienst/KJ regeling van toepassing?
- Herwaarderen?

In alle fases is communicatie het belangrijkste!

- Initiatief binnen familie
- Erfcoaches
- Jonge landbouwer (NAJK)
- Adviseur / Notaris
- Vragen stellen.....

2) Financieel / Fiscaal

- a) Persoonlijk Financieel Overzicht
- b) Waardering bedrijfsaandeel overdragers (taxatie?)
- c) Prijs bepalen
- d) Financiële haalbaarheid
- e) (Tijdig) afstemmen bank
- f) Fiscale aspecten bedrijfsoverdracht

Waarderingen (relevante....)

- Waarde in het economische verkeer
- Waardering conform samenwerkingsovereenkomst
- Net lonende exploitatiewaarde
- Fiscale waarde 'going concern' (schenkbelasting)

Fiscale aspecten: Bedrijfsopvolgingsregeling

Alleen voor ondernemingsvermogen

Inkomstenbelasting: doorschuiven wev minus boekwaarde (3.63 IB)

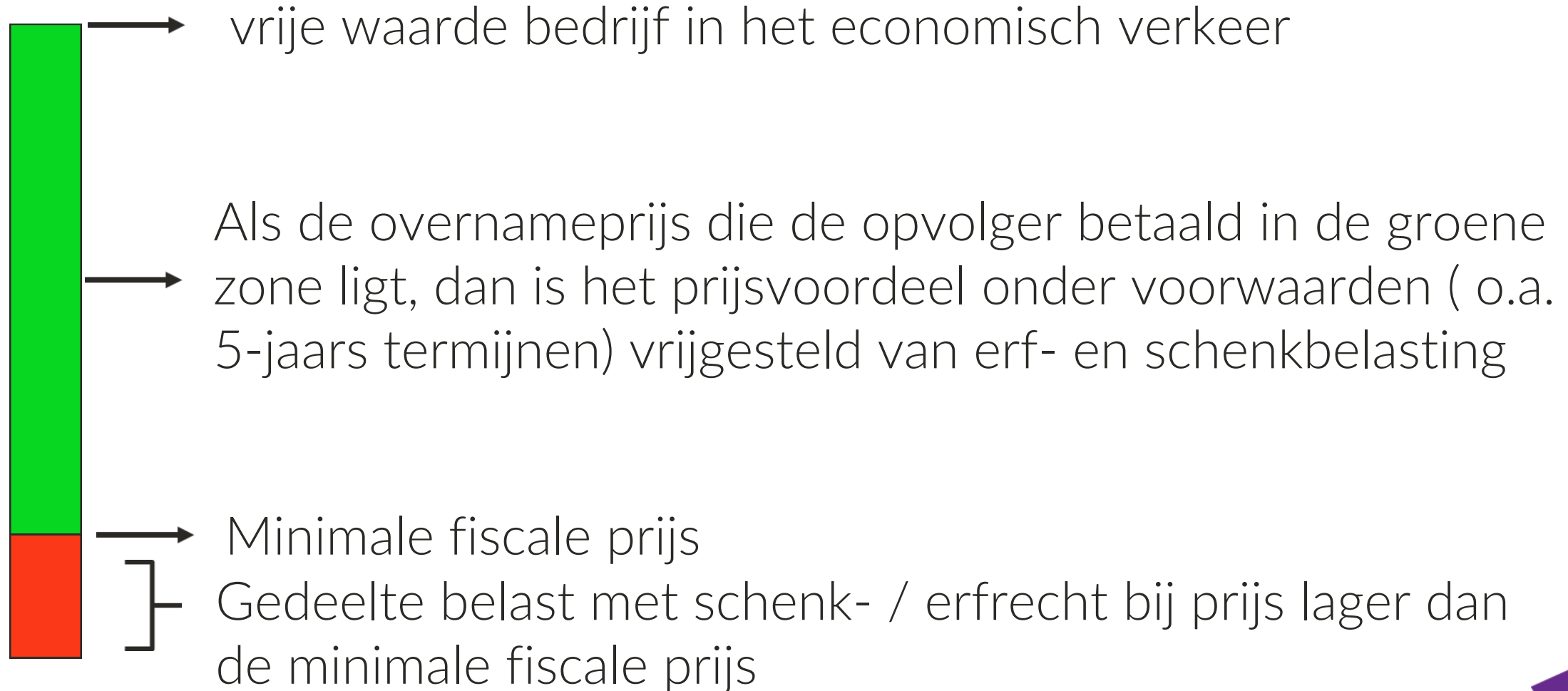
Schenkbelasting: voorwaardelijke vrijstelling (5 jaar voortzetting)

Overig actueel (belastingplan 2024):

- Pacht/Verhuur derde kwalificeert niet als onderneming voor de BOR (2024)
- Gepachte grond wel, maar let op afloop binnen voortzettingstermijn 5 jaar!
- Dienstbetrekkingseis 3 jaar (2024) / minimum leeftijd 21 jaar (2025)

Schenk- en erfbelasting

3) Juridisch

- a) Gewenste structuur (risico/aansprakelijkheid?)
- b) Onderhandse akte: vervreemdingsbeding / toetredingsbeding / terugkooprecht / woonrecht ouders bedrijfswoning
- c) Leveringsakte onroerend goed (notaris)
- d) Vastleggen afspraken in overeenkomst / notariële levering
- e) Huwelijksvoorwaarden?
- f) (Levens-) testament?

4) Overig

- a) Positie ('andere') kinderen?
- b) Bedrijfskundige aspecten van de
bedrijfsoverdracht
- c) .....

De overdracht in vogelvlucht....

- 1) **Inventarisatie** wensen en uitgangspunten (vastleggen) + communicatie
- 2) **Fiscaal/Financieel**
  - a) Persoonlijk Financieel Overzicht
  - b) Waardering bedrijfsaandeel overdragers (taxatie?)
  - c) Prijs bepalen
  - d) Financiële haalbaarheid
  - e) (Tijdig) Afstemmen bank?
  - f) Fiscale aspecten bedrijfsoverdracht
- 3) **Juridisch**
  - a) Gewenste structuur (risico/aansprakelijkheid?)
  - b) Onderhandse akte: vervreemdingsbeding / Toetredingsbeding/ terugkooprecht/ woonrecht ouders bedrijfswoning
  - c) Leveringsakte onroerend goed (notaris)
  - d) Vastleggen afspraken in overeenkomst / notariële levering
  - e) Huwelijksvoorwaarden
  - f) (Levens-) Testament?
- 4) **Overig**
  - a) Positie ('andere') kinderen?
  - b) Bedrijfskundige aspecten van de bedrijfsoverdracht
  - c) .....
- 5) **Belastingaangiften**

Het proces van de bedrijfsoverdracht.....

Zijn er nog vragen?

Fiscale / financiële planning

- 1) Bedrijfsplan/ structuur / financiële haalbaarheid (net lonende exploitatie)
- 2) Inventariseren eventuele fiscale claims en probleempunten
- 3) Berekening waarde van het aandeel van de overdrager in het bedrijf naar de waarde in het economisch verkeer (beslissing wel of niet taxeren)
- 4) Berekening overnameprijs op basis van de samenwerkingsovereenkomst
- 5) Berekening van de minimale fiscale prijs (schenk- en erfbelasting, deze geeft de fiscale ruimte in de prijsbepaling)

Bepaling overnameprijs

- 1) Onderlinge afstemming overdragers/ opvolger
- 2) Berekening financierbaarheid oude dag overdragers (Persoonlijk Financieel Plan)?
- 3) Bedrijfsbegroting op basis van de overnameprijs?
- 4) Afspraak inzake de betaling overnameprijs
Volledig of deels schuldig blijven (hypotheekstelling voor overdragers?)

3 belastingen bij bedrijfsoverdracht:

- Inkomstenbelasting
  - Fiscaal doorschuiven of afrekenen? (voorwaarden)
  - Bij volledig uittreden: FOR en overblijvende bedrijfsmiddelen afrekenen
- Overdrachtsbelasting (0% land; 2% woning; 10,4% erf& bedrijfsopstallen)
  - Vrijstelling binnen familiegroep. Niet voor bedrijfswoning.
- Schenkings-/ successierecht
  - Bedrijfsopvolgingsregeling

Overdrachtsbelasting

Overdrachtsbelasting wordt geheven over de Waarde in het economisch verkeer van de onroerende zaak. Niet over de lagere overdrachtprijs

- Landerijen → 0% algemene vrijstelling; voorwaarde agrarisch bedrijfsmatig gebruik
- Erf/ bedrijfsopstallen → 10,4% ; echter vrijstelling voor overdrachten (Groot)-ouders → kind, broer/zus → broer/ zus. Niet oom/ neef!!
- Woning → 2% (0% starter tot 35 jaar, max prijs € 510,000)

Einde

Bedankt voor jullie aandacht.

Bedankt voor jouw komst en een hapje en drankje staan voor jou klaar in de foyer

